

KIRJALLINEN KYSYMYS Junakuuluvuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Junamatkustajien matkapuhelinverkkojen yli toimivat verkkoyhteydet ovat puhuttaneet jo pitkään. Rataverkon syrjäseuduille rakentuneille osuuksille ei ole riittävää kapasiteettia rakentunut matkapuhelinoperaattorien toimesta, koska kysyntää verkolle ei ole paikallisesti ja ohikulkeva juna taas tuo verkolle vain hetkellisesti kovan kuorman. Sekä matkustajien omat verkkoyhteydet että VR:n vaunukaluston wifi-verkko rakentuvat kaupallisten matkapuhelinyhteyksien varaan.

Suomessa matkapuhelinverkkojen rakentuminen on tapahtunut markkinaehtoisesti. Maassamme on pitkät perinteet, miten liikenne- ja viestintäministeriön myöntämän toimiluvan kohtuullinen hinta ja sen päälle asetettu vaatimus riittävästä kattavuudesta ovat kehittäneet Suomesta mobiiliteknikan kärkimaan, jossa kansalaiset ovat tottuneet käyttämään verkkopalveluja kaikkialla, mobiilidatan käytössä suomalaiset ovat maailman kärkeä. Verkkoteknologian kehitys on mahdollistanut vuosien saatossa yhä raskaammat sovellukset viihdepalvelujen ja etäkokouksien tarpeisiin. Tätä taustaa vasten kasvavan junamatkustamisen kohdalla meillä on ongelma, jota on yritetty ratkoa jo vuosikaudet, kenen vastuulla on kaupallisesti kannattamattoman mobiiliverkon rakentaminen ratojen varsille. Kuuluuko asia valtiolle rataverkon omistajana, matkapuhelinoperaattoreille vai vielä tällä hetkellä ainoana matkustajajunaliikennettä harjoittavalle VR:lle.

Viime kaudella kansallisesta laajakaistaohjelmasta vanhentuvia määrärahoja kohdennettiin 4,7 miljoonaa euroa ongelman ratkaisemiseksi. Osapuolet selvittivät kuuluvuusongelmien ongelmapaikkoja ja sekä erilaisia teknologiaratkaisuja asian parantamiseksi. Valtionyhtiö VR uusi

vaunukalustonsa wifi-laitteita ja toistimia sekä selvittää uudella tekniikalla ikkunoiden laserkaiverruksen toteutusta signaalinläpäisyn parantamiseksi. Valtion rahoituksella osapuolet suunnittelivat Suomen vilkkaimman rataosuuden Tampere-Helsinki varrelle uusien tukiasemien rakentamista poistamaan katvealueita.

Ministeri Ranne kuitenkin ilmoitti osapuolille toukokuussa yllättäen, että hanke perutaan. Liikenne- ja viestintäministeriö ei enää uusi jo myönnetyn rahoitusta hankkeelle, syytti osapuolia hankkeen venymisestä sekä totesi ettei kaikkeen ole varaa. Päätös tuli julkisuuteen vasta sidosryhmien kautta. Ministeri Ranne on asiasta kysyttäessä kertonut useasti, että junamatkustajien verkko-ongelmat eivät kuulu valtiolle, vaan kyse on VR:n palvelusta kuten junien ravintolapalvelut.

VR:n ollessa ainakin vielä 100 % valtion omistama erityistehtäväyhtiö, kysymmekin omistajaohjauksesta vastaavalta ministeriltä näkemystä asiaan. Orpon hallitus on talouden alijäämässä asettanut tavoitteekseen työllisyyden parantamisen. Sujuvalla junaliikenteellä ja toimivilla verkkoyhteyksillä on suuri merkitys matka-ajan hyödyntämiseksi ja näin mahdollistaen työssäkäyntialueiden laajenemisen sekä poistaen työvoiman liikkuvuuden esteitä. Samalla kuitenkin hallituksen kertaluonteisen investointiohjelman rahoitus mm. suunniteltuihin liikennehankkeisiin riippuu valtion omaisuudesta saatavasta tuloutuksesta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko omistajaohjausministeri valmis ohjaamaan VR:ää investoimaan rataverkon katvealueiden tukiasemien rahoittamiseksi matkustajien palvelutason parantamiseksi, ja huomioimaan investoinnin vaikutukset yhtiön talouteen omissa tulostavoitteissaan mm. hallitusohjelman investointiohjelman rahoittamiseksi, sekä miten näette junaliikenteen kehittymisen merkityksen työssäkäynnin ja opiskelujen mahdollistajana?

Helsingissä 19.6.2024

Seppo Eskelinen sd

Muut allekirjoittajat nimenselvennyksineen: